

Голас Радзімы

ВЫДААННЕ БЕЛАРУСКАГА
ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ
З СУАЙЧЫННІКАМІ
ЗА РУБЯЖОМ

Цана 2 кап.

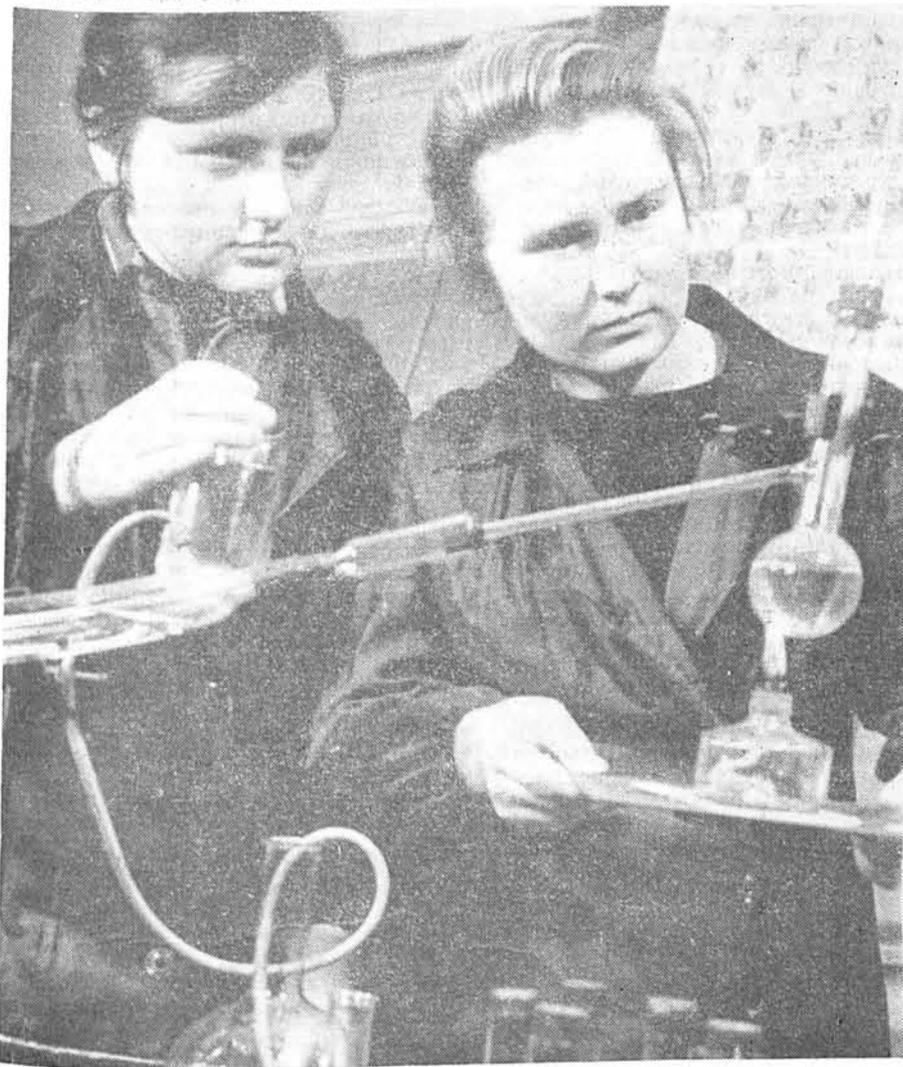
№ 10 (916) Сакавік, 1966 г.

Год выдання 11-ы

Дэлегат XXIII з'езду КПСС дырэктар саўгаса «Стара-Бярысаў» Ганна ВЯРХЫЦКАЯ

Вучанцы Клічаўскай сярэдняй школы Ларыса МЯЛЕШКА і Людміла БЕЛАЗАР — пераможцы многіх алімпіад юных хімікаў

Сестра-наркатыратар Свіслацкай бальніцы Лідзія ВАСІЛЬЧУК і загадчык хірургічнага аддзялення Яўгеній ПІНЧУК за падрыхтоўкай да аперацыі

Выступаюць студэнткі Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі Таццяна ЦІХАНОВА і Ірына АДЛЫГІНА

СЭЛЕТА 8 Сакавіка мы адзначаем асабліва ўрачыста. Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР у гонар дваццацігоддзя перамогі нашага народа над гітлераўскай Германіяй і ўлічваючы вялікі ўклад, які ўнеслі ў гэту перамогу савецкія жанчыны, у знак іх заслуг у мірным будаўніцтве, дзень гэты аб'яўлены нерабочым.

Міжнародны жаночы дзень адзначаецца ў час, калі ў краіне вядзецца падрыхтоўка да XXIII з'езду КПСС, калі толькі што закончыў сваю работу XXVI з'езд кампартыі Беларусі. У радах Кампартыі Беларусі 63 454 жанчыны. Іх шмат у зале пасяджэнняў з'езду. Сярод дэлегатаў — ўрачы, настаўніцы, калгасніцы і работніцы. Мы можам сказаць, што Краіна Саветаў дала свету ўзор самага справядлівага і самага гуманна-

га рашэння пытання аб палажэнні жанчыны ў грамадстве.

Цяпер можа здацца неверагодным, што ў царскай Расіі толькі 13,7 працэнта жанчын былі пісьменнымі, таму што зараз сярод спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй яны складаюць амаль шэсцьдзесят працэнтаў. Кожны трэці інжынер — жанчына, 75 працэнтаў урачоў — жанчыны, 1 300 тысяч жанчын — педагогі. У нашай рэспубліцы, як і ва ўсёй краіне, зараз няма такой галіны народнай гаспадаркі, навукі і культуры, дзе б не працавалі жанчыны. Іх роля ў будаўніцтве новага грамадства высокая ацэньваецца ўрадам, народам. У 1960 годзе, калі адзначалася пяцідзесяцігоддзе з дня ўстаўлення Міжнароднага жаночага дня, 253 жанчынам было прысвоена высокае званне Героя Сацыялістычнай Працы.

Яго з гонарам носіць муляр з Мінска Марыя Макарэвіч, калгасніца з Карэліцкага раёна Вольга Калоша і іншыя.

Уся палітыка Савецкай дзяржавы прасякнута павагай да жанчыны, клопатамі аб стварэнні спрыяльных умоў для яе працы, адукацыі, адпачынку, грамадскай дзейнасці, радаснага мацярынства. Гэтыя клопаты знайшлі сваё адлюстраванне і ў новым пяцігадовым плане, і ў бюджэце, прынятым на сямэй сесіі Вярхоўнага Савета СССР. Асігнаванні на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы ў параўнанні з мінулым годам павялічацца на 2,8 мільярда рублёў, колькасць дзяцей у дашкольных установах за год узрасце на 835 тысяч і складзе восем з палавінай мільёнаў.

Каб савецкім дзецям, усім хлопчыкам і дзяўчынкам на зямлі жылося спакойна, савец-

кія жанчыны вядуць настойлівую барацьбу за мір. Рашуча і цвёрда гучыць ва усіх краінах голас Камітэта савецкіх жанчын, які прадстаўляе ў Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын мільёны працаўніц Савецкага Саюза. У суровыя гады Вялікай Айчыннай вайны ім давалося перанесці цяжкія выпрабаванні, таму так зразумелы ім пакуты в'етнамскіх жанчын, над радзімай якіх лятаюць амерыканскія самалёты, несучы на сваіх крылах разбурэнне і смерць, таму так блізка да сэрца прымаюць яны слёзы іспанскіх і партугальскіх маці і жонак, чые сыны і мужы пакутуюць у фашысцкіх зацэнках. Савецкія жанчыны працягваюць руку дружбы сяброўкам з замежных краін, якія змагаюцца за свабоду, за здзяйсненне сваіх светлых мар і жаданняў.

**САКАВІКА —
МІЖНАРОДНЫ
ЖАНОЧЫ ДЗЕНЬ**

Дэлегаты XXVI з'езду Камуністычнай партыі Беларусі (злева направа): Уладзімір Сільчанка — слесар Віцебскай мэблевай фабрыкі, Рэма Латушкіна — прадзільшчыца Ветэўскай фабрыкі, Уладзімір Ляпешкін — сакратар Жыткавіцкага райкома партыі, Марыя Стральцова — брыгадзір вагоннага допа станцыі Палацк, Стэфан Прашыньскі — камбінёр саўгаса «Пагародна» Воранаўскага раёна, Ніна Грычанок — дырэктар Прылуцкай школы Брэсцкага раёна, Антон Клява — звеняны механізава-нага звяна калгаса «Расія» Гродзенскага раёна, Іван Лучко — рабочы гродзенскага заводу «Аўтазапчастка», Вера Дарожкіна — аграном калгаса «Новы шлях» Кобрынскага раёна.

ПАДЗЕЙ-ЛЮДЗІ-ФАКТЫ

МАСКВА
Мінская вобласць зацверджана ўдзельнікам ВДНГ СССР. Экспанаты паказваюць, што ў вобласці за сямігадоў больш чым удвая павялічылася валавая вытворчасць прадуктаў жыллёлагадоўлі. Асобны стандарт знаёміць наведвальнікаў з паспехамі Любанскага раёна, дзе асвоена яшчэ 44,7 тысяч гектараў тарфянікаў і ўтрыліваецца 40 галяў буйнога рагатага жывёлы і столькі ж свіней на кожныя сто гектараў угоддзяў.

БАРЫСАЎ
З кожным днём набірае сілы завод пласта-савых вырабаў. Стварэнне новай вытворчай участкі, расце асартымент прадукцыі. Цяпер тут выпускаецца 40 назваў дэталяў. Нядаўна асвоен выроб поліэтыленавых труб. На новую прадукцыю прадпрыемства атрымавае заказы з усіх куткоў краіны — з Украіны, Малдавіі, Літвы, Паволжя. На заводзе выпускаюцца таксама панелі, стабілізатары, футаралы для ўпакоўкі гадзіннікаў, карпусы для дзіячных фільмамакопаў.

МІНСК
У салон-магазіне мастацкага фонду адкрылася выстаўка кніжнік і станкавай графікі. Тут прадстаўлен раздзел, які экспанаваны летам мінулага года на Міжнароднай выстаўцы ў Лейпцыгу, дзе мастакам і паліграфістам нашай краіны было прысуджана 5 залатых, 17 срэбраных, 7 бронзавых медалей, а таксама 12 заахвочальных дыпламаў.

ПІНСК
Тут адкрыўся гарадскі клуб юных маракю. Яго работнікі кіруюць былыя маракі. 45 юнакоў пачалі вывучаць слаўную гісторыю баявых паходаў Дняпроўскай флатыліі, якая вызвала Пінск у 1944 годзе.

МАСКВА
Міжпланетная аўтаматичная станцыя «Зонд-3», запушчаная ў Савецкім Саюзе 18 ліпеня 1965 года, працягвае палёт на геліяцэнтрычнай арбіце, паступова аддаляючыся ад Сонца.

2 сакавіка 1966 года ў 0 гадзін 20 мінут маскоўскага часу станцыя «Зонд-3» знаходзілася на адлегласці 153 мільёны 520 тысяч кіламетраў ад Зямлі.

Уся бартавая апаратура станцыі функцыянуе нармальна.
За мінулыя сем з лішнім месяцаў паведзена 135 сеансаў радыёсувязі, у час якіх на Зямлю былі перададзены фотаздымкі адвартнага Боку Месяца, вялікі аб'ём навуковай інфармацыі, а таксама даныя аб рабоце бартавых сістэм.

Са станцыі падтрымліваецца ўстойлівая радыёсувязь

БРЭСТ
Незвычайна рана прышла зіма на Палессе вясна. У паўднёва-заходніх раёнах з палёў поўнацю сышоў снег. Прыляцелі шпакі. Хлеббаробы Брэсцкага, Камляцкага і Столінскага раёнаў пачалі доглядзіць азімых пасеваў.

ДУБРУНА
На ўкраіне горада адведзена пляцоўка для будаўніцтва новага заводу жалезабетонных вырабаў. Прадукцыясыць будзе 12 тысяч кубаметраў канструкцыі за год. Цяпер тут узводзіцца будынак памышчання і —інтэрнат, васьмікватэрны жылы дом, клуб.

ЖЫТКАВІЧЫ
Добра пачалі п'яцігодку рабочыя кансервавага цэха Чырвонапалескага рыбазавода. За месяц звыш плана выпушчана 16 тысяч умоўных бляшаных кансерваў. Робіцца тут і гарачае вэнджанне салакі. Яе ўжо нарыхтавана каля тысячы кілаграмаў.

БАБРУЙСК
Добра папрацавалі летась агароднікі саўгаса «Гарохаўскі». Сабekoшт цэнтнера ранняя капуста склаў 5 рублёў 20 капеек. Плошча пад агароднік культурамі штогод расшыраецца. У гаспадарку ўжо ёсць 2280 парніковых рам, разгортваецца будаўніцтва яшчэ адной буйной плёнчайна-й цяплицы, асушаецца 440 гектараў тарфянікаў, палавіна з якіх будзе занята пад агароднік.

ВІЦЕБСК
Станкабудаўнікі заводу імя К'рава ўзялі добры старт у новай п'яцігодцы. У студзені яны далі звыш плана 12 станкоў. Калектыв 2-га зборнага цэха выпускаў першую партыю новых аўтаматаў для шліфуючых бочкападобных роликаў. Станкі, на эмблеме якіх 1966-ы год, адпраўлены Мінскаму падшпіннікаваму заводу. Заказчык даў ім высокую ацэнку.

У нас часта гавораць:
— Дзякуючы Камуністычнай партыі... — і далей пералічаюць радасныя змены ў жыцці чалавека, завода, калгаса, краіны.

Гэта можна пацвердзіць на ўрачыстых саходах з'ездах, на радыё, прычытаць у газетах, брашурах, кніжках.

На XXVI з'ездзе Кампартыі Беларусі, які адбыўся нядаўна ў Мінску, услахваляючыся ў словы дакладчыкаў, дэлегатаў, з'ездах, у тым ліку і камуністу, якому партыя доверыла пасаду міністра будаўніцтва.

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У першым раздзеле прэзідыума з'езду сядзіць наваляная жанчына. На ёй шэрая зграбная сукенка з белым каўнерыкам. Гэта звеняная калгаса «Сцяг Леніна» Калінінскага раёна Герой Сацыялістычнай Працы Вольга Каліна. Паспехі ў сельскай гаспадарцы Беларусі дасягнуты дзякуючы клопатам партыі, тысячам яе членаў, такіх, як Вольга Каліна.

Дарчыня, яе выступленне на з'ездзе было надзівавай цудоўна. Нельга было не заўважыць, што гэты прасцюж жанчына-сільшчыца хвалюючы сэрца партыі, не калгаса так, як свае асабістыя. Радзілася яна і таму, што людзі ў калгасе сталі добрыя жыць.

— Раней, — сказала яна, — мы прасілі ў старшын калгаса даць нам машыну, каб паехаць і купіць тэлевізар.

На гэтым з'ездзе нарашана ў 1970 годзе даць краіне 4,2—4,5 мільёнаў тон хлеба. Гэта ранішняя партыя будучы ачышчальнік усё яе члены і ў першую чаргу сельскія камуністы.

Самы галоўны клопат партыі, кожнага камуніста — каб людзям добра жылося. Дзяля п'яці абмярковаючы і памышчэнне планамі, ідзе барацьба за павышэнне колькасці і якасці прадукцыі. Сацыялізм не словы, а справы і пэўныя даказаны і дасягавы сцяго неравагу над капіталізмам.

У справядлівым дакладзе з'езду адзначалася, што паспяховы выкананне сямігадоўнага плана значна павялічыць вытворчасць прадукцыі. Нацыянальны даход рэспублікі ўзрос у 1,3 разы. Сярэднямесячная заробатная плата рабочых і служачых павялічылася на 26 працэнтаў, з'явіўся ўзраста аплата працы калгаснікаў.

Камуністы абмярвалі заданні новай п'яцігодкі, Старшыня Савета Міністраў БССР Ціхан Якаўлевіч Міхалевіч адзначыў, у дакладзе, што ў новай п'яцігодцы на аснове далейшага росту прадукцыі прамысловасці і сельскай гаспадаркі будзе дасягнуты новы ўзровень узроўню жыцця народа. Нацыянальны даход на краіне павялічыцца прыкладна ў 1,6 разы. Рэальныя даходы насельніцтва — у 1,3 разы, заробатная плата рабочых і служачых павялічыцца ў сярэднім на 24 працэнты, а даходы калгаснікаў — на 40 працэнтаў.

Кампартыя Беларусі ставіць перад сабой задачы: да п'яцідзесяцігоддзя Савецкай Улады завяршыць у асноўным электрыфікацыю бальшай, нікол 1 жылых дамоў па вёсцы. Ужо ў 1970 годзе будзе здабыта ў Беларусі тры мільёны тон нафты, Беларусі ў 1970 годзе дасць 7 мільёнаў тон мінеральных угнаенняў. А яшчэ нядаўна ў нашых планах нават і не ўвабілася аб такіх галінах прамысловасці.

Сярэднегадавы ўзровень сельскагаспадарчай вытворчасці плануецца павялічыць у 1966-70 гадах на 25 працэнтаў. У сувязі з гэтым плануецца пабудаваны ў Беларусі 24 новыя малочныя прадпрыемствы, тры мясакамбінаты. Прадзюжніцтва асушыць у Беларусі 1,5—1,6 мільёна гектараў пераўтваральных зямель. Асушаныя налі дадуць дадаткова тысячы тон хлеба.

Клопатамі аб народзе было прасякнута кожнае выступленне на з'ездзе. Нагадаем яшчэ адно з іх. Старшыня калгаса «Рассвет» Кірыл Пракопавіч Арлоўскі сказаў з трыбуны, што на працягдзень калгаснікаў атрымаюць больш чатырох рублёў. Гэта імвала. І ўсё ж частка калгаснай моладзі пасля заканчэння дзесяцігоддзі едзе ў горад. «Чаму?» — задае пытанне Арлоўскі. І адказвае: «Таму што ў горадзе вышэй культуры». Каб стварыць для моладзі лепшыя ўмовы культурына адначынку і духоўнага росту, калгаснікі рашылі пабудавач палатку культуры з бетону і шкла.

У палатцы гэтым, апрача глядзельнай залы на 800 месц, спартыўнай, танцавальнай залы, наюмо адначынку, памышчання для музея, будзе з'явіцца сад пад шклом.

Вось якія планы вызначаюць на вёсцы. Клопатамі аб народзе былі прасякнуты і тыя прамавы, у якіх крытыкаваліся недахопы і адмоўныя з'явы ў нашым жыцці. Бо гэтай крытыкай камуністы-дэлегаты дэмавалі ліквіднаць таго, што перашкаджае ў будаўніцтва камуністычнага грамадства.

З'езд скончыўся. Ён прыняў важныя рашэнні. Цяпер камуністы на месцах маюць павялічыць масы на выкананне гэтых рашэнняў. Праз гады вырастаць новыя прадпрыемствы, электрастанцыі, буравыя вышкі, палаткі культуры, жыллыя дамы, і людзі скарочуць.

Гэта створана дзякуючы клопатам партыі, і гэта так.

НАТАТКІ З XXVI З'ЕЗДУ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
БЕЛАРУСІ

НАТАТКІ З XXVI З'ЕЗДУ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
БЕЛАРУСІ

НАТАТКІ З XXVI З'ЕЗДУ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
БЕЛАРУСІ

У зале пасяджэнняў з'езду.

КЛОПАТЫ ПАРТЫІ

НАТАТКІ З XXVI З'ЕЗДУ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
БЕЛАРУСІ

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У зале пасяджэнняў з'езду.

4 мільёна квадратных метраў жыллой плошчы, 340 школ, 320 дзіцячых устаноў, дакладваў з'ездзе з трыбуны міністр будаўніцтва І. Жыжаль.

За сямігадоўку кожная чацвёртая сям'я сярэйнага класаў. Калі павялічы ўсяляліся ў новыя кватэры, калі адкрываліся новыя школы і палаткі, людзі гаварылі:

— Гэта дзякуючы клопатам партыі!

Так, дзякуючы ёй, дзякуючы камуністам-будаўнікам, у тым ліку і камуністу, якому партыя доверыла пасаду міністра будаўніцтва.

У справядлівым дакладзе ЦК КПБ указалася, што за гады праішоўшай сямігадоўкі прадукцыя сельскай гаспадаркі калгасаў і саўгасаў павялічылася ў 1,7 разы, амаль падвоіліся грашовыя даходы калгасаў і больш чым у два разы ўзраста аплата працы калгаснікаў.

У першым раздзеле прэзідыума з'езду сядзіць наваляная жанчына. На ёй шэрая зграбная сукенка з белым каўнерыкам. Гэта звеняная калгаса «Сцяг Леніна» Калінінскага раёна Герой Сацыялістычнай Працы Вольга Каліна. Паспехі ў сельскай гаспадарцы Беларусі дасягнуты дзякуючы клопатам партыі, тысячам яе членаў, такіх, як Вольга Каліна.

Дарчыня, яе выступленне на з'ездзе было надзівавай цудоўна. Нельга было не заўважыць, што гэты прасцюж жанчына-сільшчыца хвалюючы сэрца партыі, не калгаса так, як свае асабістыя. Радзілася яна і таму, што людзі ў калгасе сталі добрыя жыць.

— Раней, — сказала яна, — мы прасілі ў старшын калгаса даць нам машыну, каб паехаць і купіць тэлевізар.

На гэтым з'ездзе нарашана ў 1970 годзе даць краіне 4,2—4,5 мільёнаў тон хлеба. Гэта ранішняя партыя будучы ачышчальнік усё яе члены і ў першую чаргу сельскія камуністы.

Самы галоўны клопат партыі, кожнага камуніста — каб людзям добра жылося. Дзяля п'яці абмярковаючы і памышчэнне планамі, ідзе барацьба за павышэнне колькасці і якасці прадукцыі. Сацыялізм не словы, а справы і пэўныя даказаны і дасягавы сцяго неравагу над капіталізмам.

У справядлівым дакладзе з'езду адзначалася, што паспяховы выкананне сямігадоўнага плана значна павялічыць вытворчасць прадукцыі. Нацыянальны даход рэспублікі ўзрос у 1,3 разы. Сярэднямесячная заробатная плата рабочых і служачых павялічылася на 26 працэнтаў, з'явіўся ўзраста аплата працы калгаснікаў.

Камуністы абмярвалі заданні новай п'яцігодкі, Старшыня Савета Міністраў БССР Ціхан Якаўлевіч Міхалевіч адзначыў, у дакладзе, што ў новай п'яцігодцы на аснове далейшага росту прадукцыі прамысловасці і сельскай гаспадаркі будзе дасягнуты новы ўзровень узроўню жыцця народа. Нацыянальны даход на краіне павялічыцца прыкладна ў 1,6 разы. Рэальныя даходы насельніцтва — у 1,3 разы, заробатная плата рабочых і служачых павялічыцца ў сярэднім на 24 працэнты, а даходы калгаснікаў — на 40 працэнтаў.

Кампартыя Беларусі ставіць перад сабой задачы: да п'яцідзесяцігоддзя Савецкай Улады завяршыць у асноўным электрыфікацыю бальшай, нікол 1 жылых дамоў па вёсцы. Ужо ў 1970 годзе будзе здабыта ў Беларусі тры мільёны тон нафты, Беларусі ў 1970 годзе дасць 7 мільёнаў тон мінеральных угнаенняў. А яшчэ нядаўна ў нашых планах нават і не ўвабілася аб такіх галінах прамысловасці.

Сярэднегадавы ўзровень сельскагаспадарчай вытворчасці плануецца павялічыць у 1966-70 гадах на 25 працэнтаў. У сувязі з гэтым плануецца пабудаваны ў Беларусі 24 новыя малочныя прадпрыемствы, тры мясакамбінаты. Прадзюжніцтва асушыць у Беларусі 1,5—1,6 мільёна гектараў пераўтваральных зямель. Асушаныя налі дадуць дадаткова тысячы тон хлеба.

Клопатамі аб народзе было прасякнута кожнае выступленне на з'ездзе. Нагадаем яшчэ адно з іх. Старшыня калгаса «Рассвет» Кірыл Пракопавіч Арлоўскі сказаў з трыбуны, што на працягдзень калгаснікаў атрымаюць больш чатырох рублёў. Гэта імвала. І ўсё ж частка калгаснай моладзі пасля заканчэння дзесяцігоддзі едзе ў горад. «Чаму?» — задае пытанне Арлоўскі. І адказвае: «Таму што ў горадзе вышэй культуры». Каб стварыць для моладзі лепшыя ўмовы культурына адначынку і духоўнага росту, калгаснікі рашылі пабудавач палатку культуры з бетону і шкла.

У палатцы гэтым, апрача глядзельнай залы на 800 месц, спартыўнай, танцавальнай залы, наюмо адначынку, памышчання для музея, будзе з'явіцца сад пад шклом.

Вось якія планы вызначаюць на вёсцы. Клопатамі аб народзе былі прасякнуты і тыя прамавы, у якіх крытыкаваліся недахопы і адмоўныя з'явы ў нашым жыцці. Бо гэтай крытыкай камуністы-дэлегаты дэмавалі ліквіднаць таго, што перашкаджае ў будаўніцтва камуністычнага грамадства.

З'езд скончыўся. Ён прыняў важныя рашэнні. Цяпер камуністы на месцах маюць павялічыць масы на выкананне гэтых рашэнняў. Праз гады вырастаць новыя прадпрыемствы, электрастанцыі, буравыя вышкі, палаткі культуры, жыллыя дамы, і людзі скарочуць.

Гэта створана дзякуючы клопатам партыі, і гэта так.

НАТАТКІ З XXVI З'ЕЗДУ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
БЕЛАРУСІ

У зале пасяджэнняў з'езду.

ЗАЛАТОЕ ВЯСЕЛЛЕ
Зайца — значыцца беларуская вёска: шырокая брукаваная вуліца, новыя дамы з пераходамі, цёмнаватымі ганкамі. Амаль усё дамы накрытыя калі не шаферам, дык чараніцай. А што ні двор — сад. Невялікі, праду, але зграбны, дзедзіна да саду? Улетку народныя тут аж доўжыцца ад вяртні, бязу, чаромхі. Прыгожы гэты вёска, і жывуць у ёй прачынальнікі калгаса Імя Гастэлі.

Сям'я Сакаў, можа, тым і вылучаецца ў сям'ю срод іных, што імяны ў іх домы вялікая радасць: залатое вяселле. З усёго сёла набіраюцца сюды людзі. Што ж, гуляць дык гуляць! Чаму б не пажадаць Мікалаю Канстанцінавічу і Марыі Мікалаеўне ад усёго новага жылля ішчасці, доўгіх-доўгіх год жыцця.

Такія ўжо звычкі — хто ні ідзе ў госці, падарункі ўсе. Ды і не абавязкі, самі лепшыя.

Вянецкіца Марыя Мікалаеўна:

— Дзецкі ж вы мае, навошта гэты ўсё? Ці ж не хане ў нас чаго, ні ж пратраў якую маем?

А вострыя на язык тут як тут:

— Для будучых дзятак, дарогіх малодцаў...

— Хе, — усміхаецца ў пусце дзіцячка Мікола, — у нашых дзятак даўно ўжо свае дзеткі ёсць.

І пачынае знаёміць чужага чалавека са сваімі роднымі дзіцячымі. Вялікая дынастыя Сакаў! І ўсё жыць, здарова. І ўсё пайшлі добрымі дарогамі.

— Песню, дзмічкі, напішу, любімо!

Ці ж не Маргарыта гэты? Так і ёсць, яна, самая малодшая дачка. Прыехала да бацькоў у госці з суседняга раёна. Працуе там урачом.

Побач з Маргарытай сядзіць Аляксандр з жоной. Гэты працуе ў Мінску інжынерам-каструктура р а м. Пра яго і ў газетах пісалі, і на радыё перадавалі.

Цётка Маруся, рудавая, жвавая, непакоіцца ўсё:

— Палівайце, госцейкі, закусвайце.

Вяселіца людзі.

— А можа полечку, га? Нашу, беларускую?

Гэта ўжо кажа сярэдні сын, Мікалай. Таксама інжынер. Смяецца: «Даведзіліся ў вяселле еду, дык ад усёго калектыву прасілі перадаць і вось гэты падарунак, і вялікае дзякуй вам, мама і тата, за тое, што вы нас такімі вырасілі!».

НАТАТКІ З XXVI З'ЕЗДУ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
БЕЛАРУСІ

У зале пасяджэнняў з'езду.

НАШЫ
КАРЭСПАНДЭНТЫ
ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Не ўтрымалася цётка Маруся, расчулілася.

— Не трэба плакаць, мама!

— Ад радасці, дзеткі. Ці ж мільга я думаю, што дожджыў да такога ішчасці-нага дня. Скажыце лепш, дзеткі мае, вялікае дзякуй Савецкай Уладзе. Гэта яна падарыла нам такое жыццё.

Шыра гаворыць цётка Маруся, ад усёго сэрца. І яе радасць лёгка зразумець. Вось гэтай выгадавала яна, і ўсё вёскам атрымалі вышэйшую адукацыю. І гэта ў той час, калі самі бацькі не ўмелі расісціцца. Не было калі ім вучыцца, прываліла на багату.

Ну, а ішчы дзеці? Ірына — настаўніца, Віктар — аграном, Сяргей — таксама аграном, Ілія і Георгій дзеткі скончылі Гродзенскі медыцынскі інстытут і працуюць урачамі.

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

ПРЫВІТАННЕ
3 ГРОДНА

Дарогія сябры, Іван Луцько! Мітрафан Кузьмінскі! Вось ужо вёскам год, як мы вырваліся з Аргенціны на Радзіму. Жывём у Гродна. Памятаю, калі ад'язджаў, да нас заходзілі нейкія таны і п'яраджалі: «Не едзьце, камуністы вас ажывуць са свету».

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

ПРЫВІТАННЕ
3 ГРОДНА

Дарогія сябры, Іван Луцько! Мітрафан Кузьмінскі! Вось ужо вёскам год, як мы вырваліся з Аргенціны на Радзіму. Жывём у Гродна. Памятаю, калі ад'язджаў, да нас заходзілі нейкія таны і п'яраджалі: «Не едзьце, камуністы вас ажывуць са свету».

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

ПРЫВІТАННЕ
3 ГРОДНА

Дарогія сябры, Іван Луцько! Мітрафан Кузьмінскі! Вось ужо вёскам год, як мы вырваліся з Аргенціны на Радзіму. Жывём у Гродна. Памятаю, калі ад'язджаў, да нас заходзілі нейкія таны і п'яраджалі: «Не едзьце, камуністы вас ажывуць са свету».

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

ПРЫВІТАННЕ
3 ГРОДНА

Дарогія сябры, Іван Луцько! Мітрафан Кузьмінскі! Вось ужо вёскам год, як мы вырваліся з Аргенціны на Радзіму. Жывём у Гродна. Памятаю, калі ад'язджаў, да нас заходзілі нейкія таны і п'яраджалі: «Не едзьце, камуністы вас ажывуць са свету».

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

ПРЫВІТАННЕ
3 ГРОДНА

Дарогія сябры, Іван Луцько! Мітрафан Кузьмінскі! Вось ужо вёскам год, як мы вырваліся з Аргенціны на Радзіму. Жывём у Гродна. Памятаю, калі ад'язджаў, да нас заходзілі нейкія таны і п'яраджалі: «Не едзьце, камуністы вас ажывуць са свету».

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

ПРЫВІТАННЕ
3 ГРОДНА

Дарогія сябры, Іван Луцько! Мітрафан Кузьмінскі! Вось ужо вёскам год, як мы вырваліся з Аргенціны на Радзіму. Жывём у Гродна. Памятаю, калі ад'язджаў, да нас заходзілі нейкія таны і п'яраджалі: «Не едзьце, камуністы вас ажывуць са свету».

Музыка. Зноў песні. А нейкі жартаўнік пачаў ужо:

— Горка!

І ўсё хата дружна падахліла:

— Гор-ка! Гор-ка!

Такі звычай. Каб многа было радасці і ішчасця.

А. БЯРЖЫНСКІ.
Каразіцкі раён.

У зале пасяджэнняў з'езду.

Выдатныя сыры выпускае Глыбоцкі масласырзавод. На здымку: майстар змены Кацярына Шубнік з дае прадукцыю.

...И ПЯТЬ СЛЕДУЮЩИХ

ШАГОВ

Интервью
с заместителем министра
сельского хозяйства БССР
Павлом БОРИСОВЫМ

Год, прошедший после мартовского (1965 г.) пленума ЦК КПСС, на котором были обнародованы и приняты важные решения по сельскому хозяйству, явился годом знаменательных перемен в этой отрасли народного хозяйства Беларуси. Это был год работы на селе в новых условиях: хозяйственной инициативы, резко усилившейся помощи государства.

Как никогда в прошлом, в сельском хозяйстве стали использоваться силы экономических законов социализма, материальные стимулы заинтересованности людей в труде, его качестве.

Все это дало хорошие результаты. Достаточно сказать, что даже в минувшем году, несмотря на далеко не благоприятные погодные условия,

республика выполнила установленные планы закупок почти по всем видам сельскохозяйственной продукции.

Решения очередного XXIII съезда КПСС, который скоро откроется в Москве, несомненно приведут к дальнейшему росту и расцвету сельского хозяйства Беларуси.

Чтобы информировать наших читателей о состоянии дел в сельском хозяйстве республики, редакция попросила заместителя министра сельского хозяйства БССР Павла Борисова дать нашему корреспонденту интервью. Первый вопрос был следующий:

— Павел Федорович, основные цифры наших успехов известны из сообщения Статуларения БССР. Не могли бы Вы прокомментировать их?

— Откровенно говоря, задача не из легких. Смотрите, на моем столе десятки папок с отчетами, а в них тысячи итоговых цифр — труд сотен кол-

хозов и совхозов, миллионов людей за минувший год. Мы еще не закончили их анализ, но главные цифры я уже могу назвать. Хотя бы такую. Белоруссия собрала в 1965 году три миллиона сто тысяч тонн зерна, на миллион тонн больше, чем в 1965 году. Для наглядности я приведу такую цифру — четыреста килограммов. Примерно столько произведено у нас зерна на каждого жителя республики. Это больше годовой потребности человека. Словом, собранный урожай торжественно сам за себя. Очень хороший урожай!

Мы считаем серьезным и успех в льноводстве, в этой коренной и самой прибыльной отрасли нашего сельского хозяйства. Собрать в среднем по 3,6 центнера волокна с каждого гектара — это несомненный успех. Непохожи был урожай сахарной свеклы и картофеля.

— А как обстоят дела в животноводстве?

— И здесь сделан хороший шаг: производство молока выросло на одну треть. Каждая корова дала своим хозяевам в среднем на 303 литра молока больше, чем в предыдущий год. Объяснить это просто: кормление скота стало лучшим, возрос опыт животноводов. Этим же объясняется и прибавка в производстве мяса, яиц. Примерно на одну пятую. Поголовье коров у нас

увеличилось на девять процентов, а птицы — на пять.

— Павел Федорович, колхозы и совхозы увеличили производство продуктов, а следовательно, продали их больше государству. Как это сказалось на их доходах?

— Только от повышения цен на зерно хозяйства сэкономили примерно 22 миллиона рублей. От реализации мяса по новым ценам — 105 миллионов! Как видите, деньги не малые. Кроме того, колхозы и совхозы сэкономили за минувший год около 46 миллионов рублей после того, как государство взяло на себя заботы по добыче и использованию торфа на удобрение, известкованию почв и мелiorации. Такая помощь будет сказываться и приносить оптимистические доходы в течение ряда лет. Но и это не все. Государство погасило задолженность колхозов по ссудам Госбанка и за купленные в кредит машины на 100 миллионов рублей.

— Извините, я перебыл Вас. Можно ли сказать, что этим в основном и объясняется быстрый рост экономики ранее отстававших колхозов?

— Не совсем так. Безусловно, финансовая помощь государства огромна. Но нельзя недооценивать возрастную заинтересованность людей в труде. Именно благоприятное сочетание этих двух факторов и дало желаемое. Все отрасли

сельского хозяйства республики становятся прибыльными. Хозяйства больше производят продукции, больше продают, больше получают на свои нужды денег. По предпринятым подсчетам доход белорусских колхозов составил в 1965 году 750 миллионов рублей, на одну треть больше, чем в 1964 году. И вот что приятно, подавляющее большинство артелей оплачивает труд своих членом так, как в колхозах, а большая группа из них — даже лучше.

— Павел Федорович, Вы говорили об основном о колхозах, и это понятно, так как большая часть земель республики принадлежит им. Расскажите более подробно о совхозах.

— Да, на работе совхозов стоит остановиться подробнее. Ведь их удельный вес становится все больше. Только в ведении Министерства сельского хозяйства БССР их 826! Они дали в прошлом году 40 процентов мяса, 70 — яиц, 36 — молока, 55 процентов ошест, одну треть зерна и картофеля от общего их производства колхозами и совхозами республики и получили 23 миллиона рублей прибыли.

— Все это, несомненно, обрадует наших земляков. Теперь такой вопрос. В свое время я много разговаривал о специализации в сельском хозяйстве, разукрупнении совхозов. Определили ли себя эти мероприятия?

— Это были не только разговоры. Процесс специализации продолжается и сейчас. В республике уже специализировано много совхозов на откорме крупного рогатого скота и свиней, а также птицы. Все они работают рентабельно. Выгоды от этого налицо. Например, специализированные молочно-овощные совхозы за три года увеличили выход ошест на 65 процентов и поставили теперь позитивную ошест, которые производят все совхозы республики.

И еще один пример в пользу специализации. Сейчас у нас выращивают птицу всего 127 колхозов и 57 совхозов. В прошлом году они поставили на селе около двухсот миллионов яиц.

Несколько слов о разукрупнении совхозов. Жизнь показала, что большие хозяйства в наших условиях невыгодны. Разукрупнение проведено, практика подтвердила, что в среднем по объему угодий хозяйства — это то, что нам надо.

— Павел Федорович, до сих пор Вы в основном рассказывали об итогах 1965 года. Но мы слышали мнение, что в предыдущие годы семидесяти в основном и получили 23 миллиона рублей прибыли.

— Думаю, об этом опять же лучше скажут цифры. Семидесяти в основном и получили 23 миллиона рублей прибыли.

летка, безусловно, сыграла свою роль. Каждый ее год был годом роста сельского хозяйства.

Итак, цифры. Общая стоимость валовой продукции в оценке по сопоставимым ценам увеличилась за семь лет с 933 миллионами рублей до 1563 миллионов. Производство зерна за это время увеличилось на полтора миллиона тонн, картофеля — на 1,9 миллиона тонн, мяса и молока — удвоилось, а яиц получено в шесть раз больше, чем в 1958 году!

Очевиден рост и поголовья крупного рогатого скота. Оно стало больше на 1350 тысяч голов, количество свиней на фермах возросло на 460 тысяч голов. А рост производства молока на сто гектаров угодий со 115 центнеров до 231! Разве это не убедительно? Почти в три раза увеличилась и оплата труда сельских труженников.

Кто быгаел на селе, тот не может не заметить роста технической оснащенности наших хозяйств. Где семь лет назад работала, скажем, одна трактор, то теперь их там два.

Внушительен и рост объема капиталовложений. Лишь за четыре последних года он вырос на астрономическую цифру — 1 миллиард 100 тысяч рублей! Основные фонды за это время выросли на одну треть.

— И еще вопрос, касающийся перспективы на последующие пять лет. Что будет сделано на селе за эти годы? На что будет обращено главное внимание?

— Трудно говорить сейчас о деталях работы на пять лет, но в целом такой план, конечно, разработан и претворится в жизнь. Главная его цель — рост во всем: в культуре земледелия, животноводства, механизации, доходах, оплате труда. Основные цифры этого плана выглядят так: к 1970 году сбор зерна в республике превысит четыре миллиона тонн, картофеля — 7700 тысяч тонн. Мы можем ежегодно увеличивать производство мяса на 10—11 процентов, молока — на 13 и яиц на 20 процентов.

Эти реальные цифры, расчет на растущий опыт, рост культуры земледелия и животноводства, помощь государства и науки, механизацию, заинтересованность людей в успехе своих хозяйств. Мы уже теперь, к примеру, знаем, что колхозы и совхозы республики получат за пятилетие еще 77 тысяч тракторов, 33 тысячи автомобилей, десятки тысяч единиц других машин. Доходы колхозов от продажи своих продуктов превысят примерно уровень 1964 года вдвое и достигнут более миллиарда рублей, а это значит, что и оплата труда возрастет в два раза. Совхозы тоже не думают стоять на месте. Они дадут в 1970 го-

ду более 120 миллионов рублей прибыли.

— Попутный вопрос: какой будет помощь сельскому хозяйству со стороны государства?

— Большой. Государство поможет колхозам и совхозам заложить еще на миллионы гектаров культурные пашбища, а также осушит полтора миллиона гектаров переувлажненных земель. Сбор зерна на этих площадях увеличится вдвое.

Не остался без внимания и повышение кислотности наших почв. К 1970 году будут получать ежегодно около 700 тысяч гектаров земель. В сочетании с резким притоком минеральных удобрений (к концу пятилетки мы будем вносить их на поля до трех с половиной миллионов тонн) это и даст желаемое — высокие и стабильные урожаи всех культур. И конечно же, должно вынимание будет уделено вопросам дальнейшей механизации всех работ на полях, особенно на просушке и обработке зерна.

В животноводстве курс будет прежним: улучшение породности скота и птицы, повышение питательности кормов, механизация всех процессов кормления животных. Словом, планы у труженников села на пятилетие довольно объемные, но они будут выполнены. Это реальные планы.

ШЧОДРАЕ СЭРЦА

Восенню 1934 года калгас імя Леніна Нараўлянскага раёна вылучыў на курсы трактарыстаў Вольгу Буцэўну. У той час трактар у глухой палескай вёсцы быў дзівам. І калі аднойчы трактарная брыгада прыхаляла ў сяло Вербавічы, паглядзець на трактары збегліся ўсе сям'яне. Як заўсёды, першымі падбеглі хлопчачкі.

Гладзіць — заірыцца адзі. — На трактары дзючына, Вунь, у чырвонай хустачцы.

Стары палашук з люлькай у зубах прабраў наперад.

— Не жаночая гэта справа — кіраваць такой машынай, — прагаварыў ён.

— Нічога, яна ў мяне паслухмяная. Заўтра самі ўбачыце, як будзе іна разораць мены на вашых палетках, — смеючыся, адказвала Вольга, а сама завыхалася каля машыны, правяраўла работу матара.

Калі ў 1937 годзе адкрыліся курсы шафераў, Вольга зноў пачала вучыцца і, паспяхова скончыўшы іх, стала працаваць на «палутарцы».

У пачатку вайны муж Вольгі пайшоў на фронт, а яна сама з хворай маці і малым сынам не змагла эвакуіравацца. Але не такі ў Вольгі Буцэўні характар, каб скарыцца ворагу. Яна ідзе ў партызаны, у атрад імя Кірава.

Наступіў 1944 год. Савецкая Армія набліжалася да родных мясцін. Партызаны дапамагалі ёй з тылу. І вось аднойчы група сувязных атрымала адзнакае заданне: здабыць падрабэтны план размешчэння вайсковых аб'ектаў у Мазыры. Група складалася з трох чалавек — Олі Буцэўні, Івана Баброўніка і Валіціна Махатага.

Калі план быў гатовы, Вольга перадала яго ў партызанскі атрад. Ён быў выкарыстаны пры вызваленні Мазыра Савецкай Арміяй. За выкананне гэтага задання Вольга Буцэўні і Іван Баброўнік былі прадстаўлены да ўзнагароды.

Пасля перамогі Вольга адразу пайшла ў леспрамгас, дзе працавала перад вайной. Яшчэ ў 1939 годзе яна узяла на выхаванне хлопчыка Сярому Філіповіча. Ён жыў у іх да 1942 года, потым пайшоў у партызанскі атрад, а з прыходам Савецкай Арміі — у армію. Адтуль пісаў цёплыя пісьмы, прыслаў некалькі фатаграфій.

У 1944 годзе ў сям'і Буцэўнаў жылі Эдзіт і Толькі Казлоўскія, Зяна і Сярома Грышчанкі, Ганна Гнаценна з двума дзецьмі Вандай і Галіяй. Добрая душа ў Вольгі, нікому не адмовіць у дапамозе.

Зараз Вольга Мікалаўна працуе ў швейнай майстэрні Нараўлянскага прамінабіна-та. Ёй ужо хутка 50 гадоў, але яна не пагада бадазёрка, энергічная, чулая да ўсяго добрага і неспрымірмая да недахопаў.

М. АБРАГІМОВІЧ.

Фота М. Мінковіча.

А людзі—роўных ім не знайдзеш ні ў мірнай працы, ні ў бою. З руін узялі, аднавілі Айчыну мілую сваю. Не, не дазваляць больш народныя вяр. Уцягнуць сябе ў крывавае ім трэба праца і свабода, і перш за ўсё — трывалы мір!

М. ШЫШКАРОУ.

Аргенціна.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

вам нашу газету, где описана моя поездка, а также 20 долларов. С горячим приветом Петр ЖУКОВ.

США. ОТ РЕДАКЦИИ: Уважаемый земляк! Сообщаем, что высланные Вами деньги за доставку газеты получены. Они будут использованы на нужды редакции.

Люблю свой край, свою Айчыну. З гаямі белымі бароз, Ля хат—чырвоныя рабіны і рэкі ў зарасніку лоз.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ТРИЦАЦЬ ПЕРШАЯ, КОНКУРСНАЯ

Многа год займаецца вырабам музычных інструментаў мінчанін Уладзімір Крайко. На яго скрыпках, альтых, лірах, дудках іграюць многія музыканы ў Мінску, Харкаве, Кіеве і іншых гарадах Савецкага Саюза. Экспануюцца музычныя інструменты, створаныя таленавітым майстрам, і ў музеях.

Надаўна Ул. Крайко удалося раздзіць, у Смаргонскім раёне велікі каштоўны матэрыял для скрыпак. Гэта клён, які праляжаў з 1936 года. Стары клён мае выключнае значэнне для якасці скрыпак.

Міністэрствам культуры ССРС аб'яўлен усесаюзны конкурс на лепшую скрыпку і іншыя музычныя інструменты, створаныя рукамі народных умельцаў. Вясяной гэтага года будзе праходзіць агляд іх работ. Уладзімір Крайко таксама прыме ўдзел у конкурсе. Ён рытуе для яго сваю трыццаць першую скрыпку.

АГУЛЬНАСЛАВЯНСКІ АТЛАС

Больш дзесяці тэм, звязаных з пытаннямі беларускага і славянскага мовазнаўства, распрацавалася ў апошні час у Інстытуце мовазнаўства імя Якуба Коласа Акадэміі навук БССР. Выдана сем работ, падрыхтавана да друку пяць. Беларускае выдання сумесна з польскай, чэшскай, балгарскай і сярэбрам па адзінай праграме працуюць над падрыхтоўкай агульнаславянскага лінгвістычнага атласа і слоўніка лінгвістычнай тэрміналогіі.

Польскае выданне М. Аляхновіч, Т. Зданэвіч, чэшскае мовазнаўца Е. Гаўлова прыязджалі ў Мінск для азнамялення з работамі, якія вядуцца ў рэспубліцы ў галіне славістыкі.

ЮБІЛЕЙНАЕ ВYДАННЕ

У сувязі са знамянальнай датай — 50-годдзем Вялікага Кастрычніка выдавецтва «Мысль» выпускае многамомае навукова-папулярнае выданне «Савецкі Саюз» — найбольш поўнае геаграфічнае апісанне нашай Радзімы з дваццаці двух тамоў. Адзін з іх прысвечан апісанню ССРС у цэлым, астатнія — 15 саюзным рэспублікам.

Том «Беларусь» выйдзе з друку ўжо ў бягучым годзе. Вось што раскажываюць аб ім рэдактары Р. Міцін і Б. Юсаў.

Руканіс тома, прысвечанага Беларусі, ужо гатовы, адрэдагаваны і ў бліжэйшы час будзе здадзены ў вытворчасць. Таксама, як і ўсе тамы юбілейнага выдання, гэта арыгінальная праца, якая вызначаецца высокім навуковым узроўнем і папулярным выкананнем.

Аб'ём кнігі — каля 23 друкаваных аркушаў. Прыкладна адну трэцюю частку займае агляд прыроды, клімату, гісторыі, насельніцтва і гаспадаркі рэспублікі ў цэлым, а дзве трэці — апісанне асобных раёнаў. Рэспубліка падзелена на пяць такіх раёнаў: Пазар'е, цэнтральная Беларусь, Прынамонне, усходняя Беларусь і паўднёвая Беларусь. Чытач пазнаёміцца з прыродай і гаспадаркай кожнага раёна, гістарычнымі помнікамі, славытымі мясцінамі, буйнейшымі гарадамі.

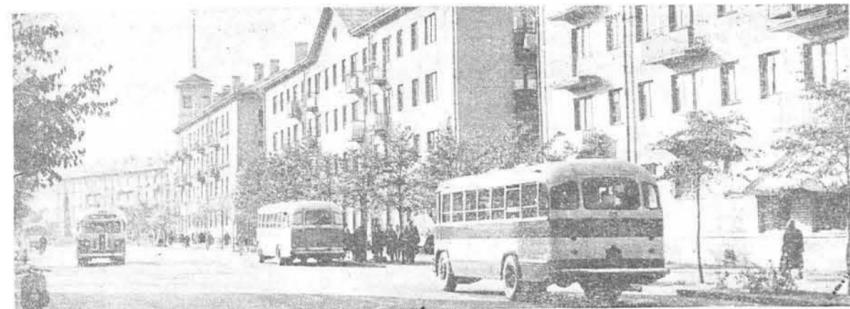
У кнізе шырока паказаны поспехі ў развіцці эканомікі і культуры, якіх дасягнуў беларускі народ за гады Савецкай улады. Том багата ілюстраваны. У ім амаль чатыры дзесяцікі карт і дыяграм, каля 150 здымкаў, у тым ліку многа каларных, выкананых лепшымі фотамайстрамі Беларусі і Савецкага Саюза.

Р. ДОДЗІН.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

КРАЙ БОЛЬШИХ ПЕРЕМЕН

Николаю Резникову
во Франции

Барановічы... Большой современный город. В четыре стороны от его окраин расходятся линии железных дорог: к Бресту, на Украину, в Литву, Латвию и Эстонию, в Минск, Москву. У городской черты проходит известная туристам шоссеяная дорога Брест—Москва.

Но чтобы иметь более полное представление о росте Баранович, давайте обратимся к его истории. Восемьдесят лет назад там, где стоит сейчас город, был лишь железнодорожный разъезд Бараны и небыло большого поселка. С годами он вырос до уездного городка, грязного и безликого. Но раз подвергся гонимому нашествию оккупантов. Много бед принесла гонимому импералистической войне. В 1915 году недалеко от Баранович проходила линия фронта. Вы, Николо, Александрович, как бывший солдат, конечно, копей Александрович, когда служили в 28-м Сибирском стрелковом полку, входившем в состав Юго-Западного фронта. В городе и по сей день живут солдаты из тех, кто хорошо помнит бои русских солдат с немцами.

После подписания Брестского мира западные земли Белоруссии захватила панская Польша. А паны, как известно, немного сделали для их развития. В 1932 году Алексей Толстой писал в очерке «Путешествие в мир иной»: «Русский пассажир косится в окрестности: снега, Барановичи. Какими были лет двадцать назад эти местечки и городки с деревянными домиками, грязными улицами, с непомерно большим количеством костолов на видных местах, какими были серыми, потресканными непогодой... стоят и сейчас... прогрели большие годы, а здесь все стоит, как столбом».

Лишь осенью 1939 года принесла этому краю новую жизнь. Выполняя свои интернациональные долг, советский народ подал белорусам и украинцам западных областей руку братской помощи. Сразу начались подниматься промышленность, крестьяне организовывались в сельскохозяйственные артели. В городах и селах открывались школы на родном языке, больницы, клубы.

Однако 1941 год прервал мирную жизнь народа. Оккупированная Беларусь, гитлеровцы начали творить на ее земле свои черные дела. На борьбу с ними встал весь народ. На территории бывшей Барановичской области также действовало крупное партизанское соединение.

Озлобленный неудачами враг начал мстить. Мстить по-варварски, жестоко, о чем свидетельствуют выдержки из протоколов Чрезвычайной государственной комиссии по расследованию преступлений немецко-фашистских захватчиков.

«Немецкие захватчики приносили городам Барановичи, Слоним, Новогрудок, Столбцы, Несвиж и ряд других огромные разрушения. Они преднамеренно устремили свыше 181 179 мирных жителей и 88 407 военнопленных, а 33 770 советских граждан угнали в рабство».

Возвали 110 зданий промышленного назначения. Сожгли более 5 тысяч домов. Отобрали у крестьян около 172 тысяч гектаров земли, которую им отдала Советская власть, сожгли сельскохозяйственный инвентарь, на освобождение которым правительством БССР был выделен кредит в 20 миллионов рублей.

Да, много бед принесла народу эта война. Но люди выстояли. С тех пор отшумела двадцать летняя война. Поднялись из пепелищ города и села, многие из них по существу построены заново, в том числе и Барановичи. Об этом рассказав председатель Барановичского городского Совета депутатов трудящихся Павел Терешко.

Павел Терешко — выходец из крестьянской семьи. Родился в Узденском районе на Минщине. В годы войны еще юншей ушел в партизанский отряд. Сражался с оккупантами в минских и барановичских лесах, за что удостоен нескольких правительственных наград. После войны работал на стройках, потом окончил институт народного хозяйства. Его направили на работу в Барановичи. Жители города второй раз выбирают Терешко председателем своего городского Совета.

Первый вопрос, который я ему задал, был следующий:

— Что представляют собой Барановичи сегодня? — В настоящее время это крупный в промышленном и культурном отношении город. Достаточно отметить, что продукция таких предприятий, как завода торгового машиностроения и автоагрегатов, мельничного, мясо- и хлебокомбината, швейной и трикотажной фабрик, известна в стране довольно широко. Нашей гордостью является хлопчатобумажный комбинат, вторая очередь которого вступила в строй совсем недавно. Введено в действие 132 тысячи прядильных веретен и 1880 ткацких станков. Эти две цифры говорят сами за себя. В текущем году на дальнейшее строительство комбината будет израсходовано еще 9 миллионов 220 тысяч рублей.

Тот, кто помнит Барановичи по старым временам, знает его небольшим провинциальным городком. Сегодня же в нем насчитывается свыше трехсот улиц и переулков. Центральная часть застроена многоэтажными домами. В городе много магазинов, столовых, клубов, кинотеатров, школ, детских учреждений.

Ежегодно на своих сессиях наш Совет подводит итоги работы за прошлый год и намечает планы на будущий. В 1966 году объем государственных капиталовложений, выделенных нашему городу, составит 19 миллионов 198 тысяч рублей, что значительно больше, чем в прошлом году. Эти деньги пойдут на жилищное строительство, дальнейшее благоустройство улиц и площадей, коммунальные и бытовые нужды.

— Скажите, а кто входит в состав городского Совета? — Двести девять депутатов. Это люди самых разнообразных профессий и занятий — рабочие, служащие, инженеры, врачи, преподаватели. Все они входят в постоянные комиссии, которых у нас однанадцать.

— И еще вопрос, касающийся перспективы на последующие пять лет. Что будет сделано на селе за эти годы? На что будет обращено главное внимание?

— Трудно говорить сейчас о деталях работы на пять лет, но в целом такой план, конечно, разработан и претворится в жизнь. Главная его цель — рост во всем: в культуре земледелия, животноводства, механизации, доходах, оплате труда. Основные цифры этого плана выглядят так: к 1970 году сбор зерна в республике превысит четыре миллиона тонн, картофеля — 7700 тысяч тонн. Мы можем ежегодно увеличивать производство мяса на 10—11 процентов, молока — на 13 и яиц на 20 процентов.

Эти реальные цифры, расчет на растущий опыт, рост культуры земледелия и животноводства, помощь государства и науки, механизацию, заинтересованность людей в успехе своих хозяйств. Мы уже теперь, к примеру, знаем, что колхозы и совхозы республики получат за пятилетие еще 77 тысяч тракторов, 33 тысячи автомобилей, десятки тысяч единиц других машин. Доходы колхозов от продажи своих продуктов превысят примерно уровень 1964 года вдвое и достигнут более миллиарда рублей, а это значит, что и оплата труда возрастет в два раза. Совхозы тоже не думают стоять на месте. Они дадут в 1970 го-

ду более 120 миллионов рублей прибыли.

— Попутный вопрос: какой будет помощь сельскому хозяйству со стороны государства?

— Большой. Государство поможет колхозам и совхозам заложить еще на миллионы гектаров культурные пашбища, а также осушит полтора миллиона гектаров переувлажненных земель. Сбор зерна на этих площадях увеличится вдвое.

Не остался без внимания и повышение кислотности наших почв. К 1970 году будут получать ежегодно около 700 тысяч гектаров земель. В сочетании с резким притоком минеральных удобрений (к концу пятилетки мы будем вносить их на поля до трех с половиной миллионов тонн) это и даст желаемое — высокие и стабильные урожаи всех культур. И конечно же, должно вынимание будет уделено вопросам дальнейшей механизации всех работ на полях, особенно на просушке и обработке зерна.

В животноводстве курс будет прежним: улучшение породности скота и птицы, повышение питательности кормов, механизация всех процессов кормления животных. Словом, планы у труженников села на пятилетие довольно объемные, но они будут выполнены. Это реальные планы.

Л. СКИБЕНКО.

НА СНИМКЕ: улица имени Ленина в Барановичах.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ЗВЫЧАЙНЫ ЛЁС

Ішоў канцэрт. Пасля кожнага нумара праграмы раздаваліся дружныя апладысменты. Потым на сцэну выйшла Тамара Нікалаева і, падаўшыся ўперад, нібы імкнучыся наблізіцца да гледачоў, стала чытаць адзін з вершаў Уладзіміра Маякоўскага. У кожны радок яна ўкладвала нешта сваё. Яна імкнулася вымаўляць так, нібы іх чытаў сам паэт, з пачуццём, з адзіным жаданнем данесці да слухачоў думкі, страсць рэвалюцыйнага барацьбіта. У адзін з такіх момантаў я і сфатаграфавала Тамару Нікалаеву, студэнтку Мінскага тэатральна-мастацкага інстытута.

Пасля канцэрта я падышоў да яе і папрасіў расказаць аб сабе.

Нарадзілася Тамара ў цяжкія дні вайны, у адным з партызанскіх атрадаў, у якім змагаліся супраць фашыстаў яе бацькі. Байцы жартам называлі маленькую Тому «парызанкай», вельмі яе любілі.

Прайшлі гады, і вяселая, задорная дзяўчына вырашыла стаць артысткай. Чаму іменна артысткай?

Яшчэ ў школьныя гады Тамары вельмі падабалася выступаць у мастацкай самадзейнасці. Скончыўшы сярэдняю школу, думала пайсці працаваць на радыёзавод. Але любоў да сцэнічнага мастацтва ўзяла верх. І вось аднойчы Тамара вырашыла паспрабаваць свае артыстычныя сілы ў конкурсе, які праводзіла Мінская тэлестудыя. Яе залічылі дыктарам. А потым тэатральна-мастацкі інстытут...

У гэтым годзе Тамара Нікалаева абароніць дыпломную работу і стане прафесійнай артысткай.

П. ЗАХАРЭНКА.

ДАЛЁКАЕ — БЛІЗКАЕ

Перад мною невялікая кніжачка — «Сцягі і паходні». У ёй сабраны вершы ў большасці малавядомых сённяшняму чытачу паэтаў былой Заходняй Беларусі. Я гартаю яе старонкі, і ў памяці ажываюць карціны далёкага і блізкага мінулага. Я нібы бачу вуткія палоскі зямлі, доўгія чэргі беспрацоўных на біржах працы, паліцэйскія ўчасткі, гурэмныя карцэры. Я нібы чую свіст нагайкі, стогны людзей, шорах першамайскіх сцягоў, мужны голас барацьбітоў за свабоду.

«Сцягі і паходні» — зборнік твораў, розных па мастацкай ёме. Аднак усе аўтары ў свой час выказвалі надзённыя думкі народа, хвалявалі чытача, будзілі ў ім чыстыя, добрыя пачуцці, служылі рэвалюцыі. У гэтым іх каштоўнасць, іх значэнне. Яны — яркая старонка ў гісторыі беларускай літаратуры.

У зборніку прыцягваюць увагу перш за ўсё вершы Уладзіміра Жылкі, Анатоля Іверса і Алеся Салагуба. Гэта найбольш здольныя паэты. Не выпадкова іх творчасць займае амаль трэцюю частку кнігі.

Паэзія Ул. Жылкі — люстэрка душэўных бур той дэмакратычнай часткі заходне-беларускай інтэлігенцыі, якая пасля перамогі Кастрычніка некаторы час стаяла на раздаражжы.

І горба вась і кій дарожны —
Пара ў пуціну мне даўно,
А я нясмелы і трывожны,
А я на ростані адно.

У гэтых словах увесць паэта яго трывогамі, надзеямі. Ён раздумвае над лёсам Радзімы, і мы адчуваем, што ў яго душы шчырага патрыёта назрае рашэнне пайсці па адзіна правільнаму шляху — з камуністамі. Так і зрабіла лепшая частка інтэлігенцыі. Браніслаў Тарашкевіч, Сымон Рак-Міхайлоўскі, Ігнат Дварчанін, Пётр Мятла і іншыя ўзяліся над нацыянальнай абмежаванасцю і звязалі свой лёс з працоўным народам, з рэвалюцыяй. Так зрабіў і сам паэт.

Алеся Салагуб і Анатоль Іверс — паэты рэвалюцыйнага пафасу. Выхаваныя Віленскай беларускай гімназіі, яны абодва, хоць і ў розны час, сталі ўрывацца на пазіцыі нацыянальна-вызваленчага руху. Камсамолец А. Салагуб ужо ў 1927 годзе быў счоплены польскай паліцыяй і кінуты ў лужыцкую турму. Але гэта не зламала духу юнака. І там, за кратамі, ён піша:

У грудзях іскрацца, чыхаючы
праменні
Веры і надзеі ў сонца
і свято.
Веру, не змарозыць краты
і каменні
Сэрца, што так верыць
у праўду і дабро.
Усё сваё кароткае жыццё А.

Салагуб аддаў служэнню народу. Паэтычнае спадчына яго невялікая, але яна дарагая нам, як сведчанне выкарадных парываў.

З задавальненнем пазнаёмімся з паэзіяй Анатоля Іверса. У яго не толькі адточаная тэхніка верша, але і высока эмацыянальная паэтычная поўнота. Вось адзін з вершаў:

Разляглася вёска
Хатамі у рад.
Дзе-ні-дзе бярозка
Блісне паміж хат.
Сонца лье без ласкі
Вогненную плынь,
Жудасную казку
Шапаціць палын.
А ў сялянскіх хатах
Хлеб, як радкі гошч.
У далях сіняватых
Лес шуміць чагось.

У дванаццаці радках аўтар змог не толькі сказаць аб бязрадасным жыцці бедняк-селяніна, але і згодна з умовамі цензуры, перадаць настрой народа, які не хоча пакорна неслі яромя няволі. Чытач лёгка здагадваецца, што ў словах «ў далях сіняватых лес шуміць чагось» хаваецца намёк на рэвалюцыйную бурю, якая набліжалася.

А. Іверс — адзін з нямногіх заходнебеларускіх паэтаў, якія засталіся ў жывых і працягваюць пісаць сёння.

Гартаю старонку за старонкай... Алеся Дубровіч. Памятаю гэтага душэўнага хлопца. Сапраўднае прозвішча яго Радзько. Мы разам сядзелі ў лужыцкай турме. Сіпілы чалавек, здольны паэт. Яго вершы вызначаюцца публіцыстычным пафасам, верай у светлае заўтра. Яшчэ ў 1932 годзе ён пісаў:

Мы сэрцам полымным
і чыстым
Асвецім шлях сябрам
другім,
І верым—песняй
урачыстай

Мы перамозе зложым гімн.
У зборніку прадстаўлены і такіх паэты, як Леанольд Радзевіч, Сяргей Новік-Пяюн, Алеся Мілюць, Сяргей Крывец, Павел Сушко, Алеся Сушок. У кожнага з іх свой почырк, свой дар, свая песенная культура. Але ўсіх іх аб'ядноўвае галоўнае — любоў да роднай зямлі, адданасць народу.

Разам з аўтарскімі вершамі ў кнігу ўключаны і творы масавай рэвалюцыйнай паэзіі. Яны распаўсюджваліся вусна або пісьмова, часам друкаваліся ў падпольнай камуністычнай прэсе. Па форме гэтыя вершы, як і многія аўтарскія вершы, — прасіяны, часам нават прымітыўныя. І тым не менш яны ўяўляюць для нас значную цікавасць. Іх з поўным правам можна назваць рэліквіямі рэвалюцыйных бабў.

Я. МІСКО.

Ніна ТАРАС

Яшчэ раз на Свіцязі

Калі сяджу над кнігаю натхнёна,
Да поўначы лістаючы старонкі
Баладэй незабытых і дзівоўных
Пра возера, што сінявой застыла
У бары глухіх, нібы ў расніцы вока.
Пра горад, што затоплены вадою,
І пра цар-кветкі ўлетку на паляне;
Пра тых русалок, што на срэбрнай хвалі
Іграюцца пашчотна і залётна,
Пакінуўшы падводныя палацы,
Да берага майкліва падплываюць
І вабць у халодныя глыбіні;
Пра тых сцежкі між дубоў і сосен
У вяснаву месячную ночку,
Дзе рыцар сустракаецца з дзяўчынай...
Калі сяджу над кнігаю натхнёна, —
Мяне пацягне раптам у дарогу
Да Свіцязі чароўнай, таямнічай.

І вось стаю на беразе адна я.
Глухая ноч. Шумяць журботна хвой.
Пад сінявой нябеснага скляпення
Таёмна дрэмле водная прастора,
І зоры абдываючы, і месяц.
І хваля, разгагнаўшыся, пашчотна
Да берага майклівае прынала
І ўраз яго схопіла ў абдымкі.
Але няма на хвалі свіцязянак,
Відаць, на дне глыбокім сном паснулі...
Ад ветрыку лагоднага навокал
Дрыжыць трава нячутна на ўзбярэжжы.
Шапоча ціха лісце вербалозыя.
А я стаю, не смею зварухнуцца,

У бор глухі ўглядаюся уважна,
Мо на кані хоць рыцара пабачу...

Бяднее неба ўжо на небасхіле,
Світанне... Хутка запане ранак.
І птушкі прычынаюцца павод,
Нямела галасы свае прабуюць,
Затым у хор зліваюцца і дружна
Магутным гімнам сустракаюць сонца,
Што выплывае чырванню з-за бору,
На хвалі расцілаючы праменні.

А я стаю, не смею зварухнуцца,
Ды толькі рыцар на кані не скача, —
Плыве ён возерам навольна ў лодцы
(Канешне, бараду паспеў згалаць ён),
І дужымі рукамі маладымі
Ён рэжа вёсламі тузія хвалі,
І проста лодку да мяне кіруе...

Няма на ім ні шлема, ні даспехаў.
Абветраны, у сіняй гімнасцёрцы,
Ён падплывае радасна, ішчасліва:
Не меч у сонцы срэбрам зіхаціцца —
Шчупак жывы трапечацца ў лодцы...
Гляджу, зачараваная, не веру...
А ён дабычу ўсю сваю жыўную
Заместа ружай шыфра мне падносіць...

Палаў касцёр між сосен на паляне,
Зяюла ішасце у бары лічыла.
А я ўсё слухала жыўную казку
Ад рыцара, які сюды з'явіўся
З калгаснае арцелі «Перамога».

РАСІЯ ЧАКАЕ ГАСЦЕЙ

Год назад працоўныя Саветскай Беларусі віталі ў сябе прадстаўнікоў мастацтва Расійскай Федэрацыі. Дэнада рускага мастацтва ў Беларусі, якая прыходзіла ў студзені 1965 года, вылілася ў яркую дэманстрацыю дружбы двух братніх народаў, яшчэ больш умацавала традыцыйны сувязі работнікаў культуры абедзвюх рэспублік.

Па прапанове Міністэрства культуры РСФСР у сакавіку 1966 года ў Расійскай Федэрацыі наладжваецца Фэстываль беларускага мастацтва.

З творчымі справаздачамі перад працоўнымі Сібіры і Урала выступаць Дзяржаўны сімфанічны аркестр БССР, Дзяржаўны народны аркестр БССР, Дзяржаўны ансамбль танца БССР, Дзяржаўны народны хор БССР, Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла БССР, эстрадны аркестр Беларускага радыё і тэлебачання.

Саюз кампазітараў БССР накіроўвае ў Сібір і на Урал дзве творчыя групы. Першую ўзначальвае Ю. Семьянка і Ул. Алоўнікаў, другую — Д. Камінскі і Л. Абелівіч. Разам з кампазітарамі педуць выканаўцы. Каб пазнаёміць сібіракоў і уральцаў з выяўленчым мастацтвам Беларусі, Саюз мастакоў БССР арганізаваў дзве выстаўкі.

У Кемераве, Омску, Новасібірску і Свардлоўску маршучэ-

ца правесці фэстываль беларускіх фільмаў.

Камітэт па радыёвяшчанні і тэлебачанні Савета Міністраў БССР працуе над спецыяльнай праграмай тэлевізійных і радыёперадач, якія пазнаёмяць

працоўных РСФСР з жыццём і працай беларускага народа. НА ЗДЫМКУ: ідуць апошнія рэпетыцыі, Дзяржаўны ансамбль танца БССР рыхтуе «Беларускую сюіту».

Фота Ул. КРУКА.

РАЗВІТАННЕ З ЗІМОЙ

Калі б у гэты дзень можна было падняцца ў паветра і паглядзець зверху на Мінск, парні Чалюскінцаў здаўся б зялёным заснежаным востравам — гэта, бадай, адзінае месца ў горадзе, дзе яшчэ захаваўся снег у апошнюю нядзелю зімы. Сотні людзей прыйшлі сюды, каб праводзіць красуню-зіму.

Шпарка праносіцца тройкі, убраныя рознакаляровымі стужкамі, са званочкамі і распіснымі санкамі. Дзеці ў захапленні ад поні, таксама запрэжаных у лёгкія саначкі. Вось на адной з алей пары з'явілася вялікая руская печка, на якой бестурботна ляжаў Ямелья. Печка ішла «па шчупакову

загаду, па Ямелінаму жаданню», а за ёю санны поезд з царэўнай Несмяянай і царскай світай. Пасля святочнага прадстаўлення адбыліся вясёлыя гульні, цікавыя атракцыёны. Людзі частаваліся румянымі гарачымі блінамі, як таго патрабуе старадаўні звычай.

Фота І. Стэца.

АПАВЯДАННЕ

МАТЧЫНЫ РУКІ

Я адразу адчуў, што сваім прыходам перапыніў цікавую размову. Нягледзячы на позні час, ніхто з пасажыраў не спаў. Сустрэлі яны мяне позіркамі, у якіх не надта многа было ветлівасці: «Чаго цябе прынясло ў такі час ды яшчэ з такога ляснога раз'езду?» Бліжэйшыя ад акна глянулі ў цемру ночы, дзе сіратліва свяціўся адзіны аганёк «дзяжуркі». Далей, за аганьком, стаяла чорная сцяна лесу, якая вырысоўвалася сваімі зубцамі на фоне марознага неба. Потым, відаць, прымірыўшыся з непазбежнасцю прыняць у кампанію сваю новага чалавека, — што зробіш, ва ўсіх аднолькавыя пасажырскія правы! — суседзі пільна аглядзелі мяне, нібы ацэньваючы, ці варта я ўвагі і давер'я. Але ўсё гэта — толькі на працягу тых дзвюх мінут, пакуль стаяў поезд. А як толькі поезд крануўся, усё адразу забылі, хто тут «новы», а хто «стары», — усё роўна. Усім аднолькава хацелася скараціць час, які нідзе не цягнецца так марудна, як у дарозе. Скарачаюць яго ў вагонах па-рознаму — ядуць, гуляюць у даміно, у карты, а часцей за ўсё расказваюць розныя здарэнні і прыгоды, часам жывыя, рэальныя, а часам і выдуманія — плады народнай фантазіі. Але колькі мудрасці і прыгажосці ў гэтых вагонных расказах!

Маладая жанчына, што сядзела ў самым куце, за столікам, хутаючыся ў вялікую белую шаль, звярнулася да старой, маёй суседкі па лаве:

— Вы нешта нам таксама хацелі расказаць пра маці.

— Я? — старая выцерла ражком шалі рот, паправіла валасы, — загарапы твар яе прывабліваў сваёй простаю і мужнай суровасцю.

— Не... Я толькі пра матчыны рукі хацела слова сказаць. Успомніла адзін выпадак і дай, думаю, раскажу людзям. Даўно гэта было, я яшчэ маладая была, і ўсё яшчэ аднаасобна жылі... У нашай вёсцы дзве сястры былі — Уліта і Марфа. Праўда, у нашай вёсцы жыла адна Уліта, а Марфа пайшла замуж за раку, кілометраў за дванаццаць. І няроўны ў іх лёс быў... Уліта жыла бедна-бедна, але затое дзяцей у яе — поўная хата, як кажуць, што ні год, то прыплод. А Марфа за багатым чалавекам раскошвала, але бог ёй не даў ні аднаго дзіцяці... Гаравала яна ад гэтага. А пасля папрасіла ў старэйшай сястры, каб аддала яна ёй малодшую дзяўчынку, тая ўжо дзевятай у хаце была... Згадзілася Уліта, хацелася ёй шчасця

для свайго дзіцяці. Бо як тады мы шчасце разумелі? Багатая, з пасагам, значыцца, і шчаслівая. Узяла Марфа немаўлёнка, каб яно нічога не разумела і не ведала і за маці яе лічыла...

— Усынавіла, значыць? — адгукнуўся малады голас з верхняй паліцы.

— Удачырыла... дзяўчынка ж гэта была, — паправіла старая і чамусьці цяжка ўздыхнула. — Ну, жыве дзіцятка, гаварыць пачало, да цёткі «мама» ды «мама» і больш ведаць нічога не ведае. Гады тры ёй ужо было, а можа, і чацвёрты ішоў, калі аднойчы прыйшла Уліта на свята ў госці да сястры. Пагасціла два дзянёчкі, нацешылася са сваёй Ганначкі, дадому сабралася. Сястра ёй на дарогу добрую кайстру гасцінцаў наладзіла і сама пайшла правесці. Ну, і Ганначку з сабой узялі, дзяўчынку... Ідуць, размаўляюць... Далёка зайшлі і бачаць: змарылася маладая. Марфа кажа ёй:

— Дай я цябе, дачушка, паднясу.

А яна ў адказ:

— Мамачка, няхай мяне цёця паднясе, у яе рукі мякчэйшыя.

Пабялела Марфа, злосьць апанавала яе: расціла два гады, пецціла, і цяпер яна вольна як — рукі ў яе цвёрдыя. А Уліта вось-вось заплача, слова не можа вымавіць.

— Дык, можа, ты і пойдзеш да цёці?

— Пайду, мамачка. Пусці мяне...

Не вытрымала Уліта, кінулася да Ганначкі, схопіла на рукі.

— Дачушка ты мая мілая, сонейка ты маё ненагляднае! Ды хіба я цябе зараз каму-небудзь аддам? Даруй ты сваёй дурной маці... Не крыўдуй, сястра... Не дам я табе яе больш!

Старая вымавіла гэтыя словы з такой шчырасцю і пачуццём, нібы яна маці той маленькай Ганначкі і ўсё было не шмат год назад, а цяпер, у вагоне, перад намі. Усіх нас уразіла яе працудасць. А жанчына, як бы схамянуўшыся, зноў вольным і паважным рухам выцерла вусны і спакойным, роўным, нават крыху абіякавым голасам дадала:

— Вось яны якія, матчыны рукі! Самыя мазолістыя, шурпатыя, а ўсё роўна — самыя мяккія. Дзіця не падманеш... Яно разумее сапраўдную ласку. А Ганначка што ж... вырасла і ў сваёй беднай хаце — нішто сабе... Цяпер сама ўжо маці... двое дзетак мае... У калгасе ў нашым працуе... Баявая такая жанчына! — з гонарам за гэту «баявую жанчыну» скончыла расказаць старая.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

Паважаныя чытачы! Калі хто ведае **Марыю Ягораўну ГАУРЫЛЕНКУ**, 1924 года нараджэння, якая жыла ў гарадскім пасёлку Сураж Віцебскай вобласці, просім паведаміць у Беларускае таварыства па культурных сувязях з суайчыніцамі за рубяжом па адрасе: БССР, горад Мінск, вул. Захаравая, 28 або ў рэдакцыю газеты «Голас Радзімы».

А калі, **Марыя Ягораўна**, гэтыя радкі Вы прачытаеце асабіста, то ведайце, што Вас шукае брат **Леанід**, які жыве зараз у горадзе **Яраслаўлі**.

Марыя Ягораўна, Вы памятаеце, як склаўся лёс Ваших родных пасля пачатку вайны. А што было з імі далей, Вы, напэўна, не ведаеце. Таму мы Вам аб гэтым коротка раскажам.

Калі прыйшлі фашысты, Ваши браты **Мікалай** і **Іван** спачатку былі сувязнымі, а потым байцамі аднаго з партызанскіх атрадаў. З восені 1943 года і па сённяшні дзень аб іх лёсе нічога невіднома, таму што ў час аблавы іх звалілі гітлераўцы. У той жа час ары-

штавалі немцы і Вашу маці з 6-гадовым **Лёнем** і павезлі ў **Авенцім**, дзе яна і загінула.

Больш 30 маленькіх вязняў, у тым ліку і Вашага брата **Лёню**, толькі вясной 1945 года вызвалілі савецкія воіны і вярнулі на **Радзіму**. Цяпер **Леанід Ягоравіч** працуе ў адным з інстытутаў горада **Яраслаўлі**.

Суайчынікаў, якія жывуць у **Галандыі**, **Бельгіі** і **Заходняй Германіі**, просім дапамагчы **Леаніду Гаурыленку** знайсці яго сястру, якая, на меркаваных родных, знаходзіцца ў адной з гэтых краін.

КАНАНОВІЧ Марыю Афанасьёўну, урадженку вёскі **Невизыцы** **Слуцкага раёна**, шукае сястра **КАНАНОВІЧ Любоў Афанасьёўна**. Усіх, хто ведае што-небудзь аб яе лёсе, просім паведаміць у рэдакцыю.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНИНСКІ ПРАСПЕКТ, 17, ДОМ ДРУЖУ.
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДІМЫ».
ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-87-82, 3-25-32.

БЕЛАРУСКАЯ КУХНЯ

ПЕЧАЊ, ФАРШЫРАВАНАЯ ПА-ГОМЕЛЬСКУ

Печань (лепш явлівічную) нарэжце на кавалкі прадаўгаватай формы. Адрэжце скрылёк сала таўшчыняй 0,5 см, а даўжыняй — як кавалак печані. Па ўсёй паверхні сала пакладзіце пасераваную рэпчатую цыбулю, на яго — прамавугольную палоску печані, усё гэта пакладзіце на падрыхтаваную печань і скруціце яе рулетам. Пасыпце соллю, перцам, запаніруйце ў пшанічнай муцэ і падсмажце на алеі. У духоўцы даждзіце да га-тоўнасці. Астудзіце, нарэжце пад вострым вуглом. Гэта добрая халодная закуска.

На 500 г печані — 120 г сала, дзве цыбулі, 2 ст. лыжкі алею, 1 ст. лыжка мукі, спе-цыі.

БІТОЧКІ З ГРЫБОУ

Грыбоў (адвараных або салёных) 300 г, сметанковага масла 1 ст. лыжку, малака паўшклянкі, 1 яйка, соль, зялёная пятрушка, цыбуля рэпчатая, белы хлеб, сухары, тлушч (для смажання).

Грыбы разам з замочаным у малацэ белым хлебам прапускаюць праз мясарубку, дадаюць падсмажаную на сметанковым масле рэпчатую цыбулю, яйка, соль, зялёнава пятрушкі і размешваюць.

З масы робяць круглыя біточкі, абночаюць у сухарох і смажаць на тлушчы з абодвух бакоў да утварэння карычневай скарынькі.

ВАРЭНІКІ

З БУЛЬБЯНАГА ЦЕСТА

500 г бульбы, 1 яйка, 300 г мукі.

Начынка: соль, свкаркі, 100 г манных круп, перац.

Бульба варыцца з лупінамі, абіраецца і прапускаецца праз мясарубку. Змешваецца з яйкамі і мукой, старанна вымешваецца. Свкаркі прапускаюцца праз мясарубку. Манныя крупы трэба падсмажыць. Калі яны паддурмяняцца, уліваецца пакрысе кіпячая вада (крыху падсоленая) у такой колькасці, каб атрымалася густая каша. Пакідаюць для ахалоджэння, пасля чаго змешваюць яе з сечанымі свкаркамі і невялікай колькасцю перцу.

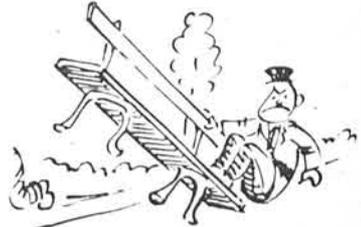
З бульбянага цеста раскатваецца пласт таўшчыняй прыкладна ў паўпальца. Шклянкай выразаюць кругнікі, пасярэдзіне кладуць начынку, кругнікі складаюцца ўдвай, краі зашчыпваюцца.

Варэнкі варыць у крыху падсоленай вадзе.

ПРЫГОДЫ ХЛОПЧЫКА БУЛЬБІНКІ

Заспяніўшы вочы, паліцэйскі ўскочыў на лаўку

і...

сеў.